

Posudek na disertační práci Mgr. Aleny Vackové „Mediální výchova z hlediska jazykového vzdělání na příkladu vyučování francouzštině“

Disertační práce se zabývá tématem, které je z hlediska českého kontextu velmi aktuální. Vždyť v souvislosti se zavedením rámcových vzdělávacích programů bude nepochybně mediální výchova jedním z předmětů, jejíž realizace může působit jisté potíže. V naší školské praxi je tento předmět v zásadě nový. Před rokem 1989 bylo toto téma probíráno jen okrajově v českém jazyce v kapitole věnované publicistickému stylu. Také v 90. letech nebyly vhodné podmínky pro její implementaci, neboť trvalo ještě delší čas než se ustálila česká mediální scéna.

Práce, která obsahuje 146 stran textu a 20 stran příloh, je rozdělena do dvou částí. První část, nazvaná „Koncepce mediální výchovy z hlediska jazykového vzdělání“, zahrnuje pět kapitol.

V prvních třech kapitolách definuje autorka cíle práce, podává definici základních pojmů z mediální výchovy, rozebírá jednotlivé metody vyučování cizích jazyků vzhledem k jejich důrazu na čtení a porozumění textu, provádí charakteristiku mediální výchovy jako samostatného předmětu i součásti výuky mateřského a cizího jazyka a vymezuje její hlavní témata.

Ve čtvrté a páté kapitole se pak podrobněji věnuje problematice výuky mediální výchovy ve Francii a v České republice. Poukazuje na skutečnost, že ve francouzské škole je mediální výchova významným průřezovým tématem i samostatným předmětem, podává rozbor nejdůležitějších francouzských organizací zabývajících se mediální výchovou a popisuje stav této výchovy na univerzitách a v přípravě učitelů. Co se týče mediální výchovy v České republice analyzuje autorka z hlediska mediální výchovy Rámcový vzdělávací program pro základní vzdělávání a RVP pro gymnaziální vzdělávání a také odbornou literaturu z této oblasti a zabývá se i stavem přípravy učitelů na její výuku.

Ve druhé části práce, nazvané „Četba a analýza publicistického textu v přípravě učitelů cizích jazyků – příspěvek didaktiky francouzštiny k pojetí a realizaci mediální výchovy v českém školství“, navrhla autorka realizaci několika témat mediální výchovy. Práci s mediálním textem pak rozdělila na tři etapy: etapu před četbou textu, etapu přelétnutí textu a etapu vlastní četby a analýzy textu. V rámci této třetí etapy se pak zabývá typologií textu, adresátem textu a encyklopedickou kompetencí. Upozorňuje na výrazně interdisciplinární charakter mediální výchovy (vyžadující nejen kompetenci jazykovou, ale také znalost moderních reálií a znalost práce s internetem) a rovněž na význam transferu znalostí osvojených v mediální výchově, jakožto součásti výuky mateřského jazyka, do mediální výchovy v rámci jazyka cizího.

V úvodní kapitole, při formulování cílů disertační práce, si autorka položila několik otázek. Na všechny tyto otázky pak ve své práci rozpracovala odpovědi.

Práce je psána kultivovaným jazykem. Vychází z relevantní odborné literatury. Její přínos spatřuji v nashromáždění poměrně velkého množství materiálu (odkazů na odborné publikace, učebnice, internetové adresy), ze kterých si může učitel francouzského jazyka dle svých potřeb vybírat při analýze mediálních textů.

Práce může sloužit také jako jádro budoucí učebnice mediální výchovy pro učitele francouzského jazyka. To ostatně autorka naznačuje jak v úvodu, tak i v závěru disertace, kde si však už jasně uvědomuje i obtíže související s již výše zmíněnou interdisciplinarnitou této oblasti. Byla bych však velmi ráda, kdyby se autorka těchto obtíží nezalekla a zvolené problematice se věnovala i nadále, neboť předkládaná práce jasně naznačuje, že je schopna je překonat.

Disertační práce Mgr. Aleny Vackové splňuje požadavky kladené na doktorskou disertaci, a proto ji doporučuji k obhajobě.